

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sžk/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7018201144
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Matulník
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:7018201144.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca) a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu: X.. N. D., bytom I. XX, I. N., proti žalovanému (sťažovateľovi): Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom Masarykova 10, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaPO 2N 25756/2018, ČRZ: 158987/2018 zo dňa 16. novembra 2018, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č.k. 7S/189/2018-51 zo dňa 29. januára 2020, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/189/2018-51 zo dňa 29. januára 2020 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I.

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 7S/189/2018-51 zo dňa 29. januára 2020 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného Číslo spisu: KaPO 2N 25756/2018, ČRZ: 158987/2018 zo dňa 16. novembra 2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2. Napadnutým rozhodnutím Číslo spisu: KaPO 2N 25756/2018, ČRZ: 158987/2018 zo dňa 16. novembra 2018 žalovaný ako príslušný orgán verejnej správy podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) žalobcovi nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd žiadateľa uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1Sdo/8/2017 zo dňa 26. apríla 2018, a to z dôvodu, že vec posúdil ako zrejmu bezúspešnosť, pričom jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci je práve vylúčenie zrejmej bezúspešnosti veci.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intencích § 6 ods. 1 a § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. a v zmysle právnej úpravy ustanovenej SSP a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby, pričom uvedený záver odôvodňuje existencia vady nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorou trpí preskúmané rozhodnutie žalovaného.

4. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že predmetom súdneho prieskumu v tejto veci bolo rozhodnutie žalovaného, ktorým žalobcovi ako žiadateľovi o právnu pomoc vo veci podanej ústavnej

sťažnosti zo 06. septembra 2018 proti rozhodnutiu, ktorým bolo zastavané konanie o ním podanom dovolaní vo veci týkajúcej sa správneho súdnictva nebola právna pomoc priznaná, a to z dôvodu, že žalovaný s ohľadom na okolnosti danej veci prijal záver, že vo veci, s ktorou sa žalobca obrátil na žalovaného so žiadosťou o právnu pomoc, nie je vylúčená zrejma bezúspešnosť sporu, a preto žalobca nesplnil zákonom ustanovené podmienky upravené v § 6 zákona č. 327/2005 Z.z., pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

5. Krajský súd zdôraznil, že pri takomto type súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov na základe všeobecnej správnej žaloby je podľa § 135 ods. 1 SSP pre správny súd rozhodujúci stav konania v čase právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu - t. j. v tomto prípade v čase jeho doručenia žiadateľovi o právnu pomoc, t. j. žalobcovi v tomto konaní. Ku skutkovým okolnostiam danej veci pokladal za potrebné zdôrazniť, že po doručení rozhodnutia, ktorým bolo zastavené dovolacie konanie, žalobca proti uzneseniu najvyššieho súdu podal na Ústavný súd Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť, podanú na poštovú prepravu dňa 06. septembra 2018, v ktorej namietal porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1, 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky) a porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej konštatoval, že z obsahu administratívneho spisu, ako aj správnej žaloby a neskôr aj z repliky žalobcu vyplýva, že žalobca žiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci v dvoch rovinách, a to prvej, týkajúcej sa pomoci pri identifikácii jeho základných práv, ktoré boli, resp. mohli byť porušené rozhodnutím najvyššieho súdu a druhej, ktorá sa týka priamo samotného zastupovania v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky o jeho ústavnej sťažnosti. Krajský súd tiež uviedol, že ako správny hodnotí právny záver žalovaného z preskúmaného rozhodnutia, že dovolanie v správnom súdnictve v zásade nie je prípustné (tento záver vychádza z platnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj najvyššieho súdu), zároveň však pokladal za potrebné zdôrazniť, že žalobca nežiadal o právnu pomoc v konaní pred dovolacím súdom (najvyšší súd), ale v konaní pred ústavným súdom, na základe jeho ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu najvyššieho súdu v dovolacom konaní.

6. Krajský súd rovnako tak zdôraznil, že žiaden zo zákonných predpisov nebráni žalobcovi podať na Ústavný súd Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť, ak má za to, že rozhodnutím všeobecného súdu bol poškodený na jeho ústavných právach, avšak zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov a aj v súčasnosti platný zákon č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 14. novembra 2018) ustanovuje podmienky, za akých je takáto ústavná sťažnosť fyzickej osoby prípustná, a aké podmienky musia byť splnené, aby sa ústavnou sťažnosťou mohol Ústavný súd Slovenskej republiky aj zaoberať. Uvedené posúdenie podľa názoru správneho súdu je však plne v právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý podaný návrh predbežne prerokuje, a ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

7. Krajský súd taktiež poukázal aj na právne závery vyplývajúce z rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 7Sžo/55/2016 z 28. marca 2018, týkajúcej sa skúmania podmienok pre poskytnutie právnej pomoci, kde pri hodnotení zrejmej bezúspešnosti sporu, ktorého sa právna pomoc mala týkať, výslovne uviedol právny názor, že pri posudzovaní bezúspešnosti sporu Centrum právnej pomoci prihliada len na formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa a zamietnutie žiadosti z tohto dôvodu bude prijateľné iba v zrejmych prípadoch, napr. uplynutie prekluzívnej lehoty a pod. Dodal, že aj iné rozhodnutia najvyššej súdnej autority podporujú tento právny názor, že úlohou Centra právnej pomoci je prípadnú bezúspešnosť hodnotiť iba z pohľadu splnenia procesných predpokladov, nie však z pohľadu hodnotenia výsledku sporu z vecnej stránky, čím by mohlo dôjsť k prejedikovaniu sporu a k zásahom do právomoci iných, teda aj súdnych orgánov.

8. Práve z týchto dôvodov krajský súd preskúmané rozhodnutie žalovaného hodnotil ako nesprávne, pretože žalobca žiadal o poskytnutie právnej pomoci nielen v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ale aj právnej pomoci pri identifikovaní, resp. pomenovaní tých jeho základných práv, ktoré mohli byť, resp. boli porušené označeným rozhodnutím najvyššieho súdu.

9. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 SSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu voči žalovanému.

II.

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

12. V dôvodoch kasačnej sťažnosti po citovaní § 6 a § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. uviedol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného tento žalobcovi nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd žiadateľa uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sdo/8/2017 zo dňa 26. apríla 2018. Krajskému súdu vyčítal nesprávnosť jeho záveru o tom, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca žiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci v dvoch rovinách, z ktorých prvá sa týkala pomoci pri identifikácii základných práv žalobcu, ktoré boli, resp. mohli byť porušené rozhodnutím najvyššieho súdu, a druhá sa týkala priamo samotného zastupovania v konaní pred ústavným súdom o jeho ústavnej sťažnosti. Namietal, že skutočnosť, o akú právnu pomoc žalobca žiadal nemohla vzhľadom na časovú a logickú nadväznosť vyplývať z jeho podaní doručených súdu po vydaní napadnutého rozhodnutia žalovaného o nepriznaní právnej pomoci, ale vyplývalo to z jeho listu o právnu pomoc a následne doručenej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci. Dal do pozornosti, že žalobca vo svojom liste o právnu pomoc uviedol, že žiada o určenie kvalifikovaného právneho zástupcu z radov advokátov vo veci ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. V doručenej žiadosti v časti C. zase uviedol, že žiada o právnu pomoc a zastupovanie v rámci súdneho konania, ktoré sa týka už vydaného súdneho rozhodnutia. Z uvedeného podľa žalovaného možno jednoznačne vyvodiť, že žalobca požiadal o zastupovanie v konaní pred súdom.

13. Zdôraznil, že žalobca v časti C. žiadosti o poskytnutie právnej pomoci neuviedol, že žiada o právne poradenstvo, či už pre prípad identifikácie jeho základných práv a slobôd, ktoré mali byť rozhodnutiami a postupom súdu porušené, alebo pre prípad analýzy, či týmito rozhodnutiami a postupom súdov mohlo k takému porušeniu dôjsť. Keďže žalobca vo svojom liste o právnu pomoc výslovne uviedol, že žiada o zastupovanie v konaní pred súdom, bol vyzvaný, aby uviedol, ktoré jeho základné práva a slobody boli porušené, a tiež aby uviedol, v čom konkrétne podľa jeho názoru toto porušenie spočíva.

14. Zastával názor, že ak žalobca mienil využiť inštitút ústavnej sťažnosti, a byť v tejto veci zastúpený štátom hradeným advokátom, bol povinný žalovanému svoju žiadosť o právnu pomoc zdôvodniť a opísať rozhodujúce skutočnosti preukazujúce jeho nárok. Mal za to, že žalobca nemôže žalovaného stavať do pozície, keď uvádza, že dôvody ústavnej sťažnosti a identifikáciu základných práv a slobôd doplní až žalovaným ustanovený advokát, a tým žalovanému znemožňovať posúdiť podmienku vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu. Vo vzťahu k uvedenému dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžk/53/2018 zo dňa 17. decembra 2019.

15. Ďalej uviedol, že žalobca na výzvu žalovaného výslovne odmietol uviesť, ktoré jeho základné práva a slobody mali byť porušené a ani neuviedol, v čom podľa neho toto porušenie spočíva, predložil však fotokópiu ním podanej ústavnej sťažnosti, žalovaný teda pri posudzovaní podmienky vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu vychádzal zo zdôvodnenia žalobcom podanej ústavnej sťažnosti. Žalobca v tejto zrekapituloval priebeh konania na Krajskom súde v Prešove a na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Zároveň žalobca uviedol, že rozhodnutie Krajského súdu v Prešove považuje za nezákonné a postupom súdu došlo k odňatiu jeho práva konať pred súdom. Žalovaný napokon ohľadom uvedeného poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/9/2016 zo dňa 30. novembra 2017.

16. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že v intenciách vylúčenia zrejmej bezúspešnosti posúdil, že postup a rozhodnutie o zastavení konania o opravnom prostriedku z dôvodu jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov, ktoré podľa listu a žiadosti o právnu pomoc žalobca mienil napadnúť ústavnou sťažnosťou, nie je spôsobilé privodiť porušenie základných práv a slobôd žalobcu.

17. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

18. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadril podaním z 11. júna 2020. Rozsudok krajského súdu označil za zákonný, dostatočne a konkrétne odôvodnený vo vzťahu k príslušným ustanoveniam zákona č. 327/2005 Z.z.

19. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

IV.

20. Vyjadrenie žalobcu bolo doručené žalovanému dňa 30. júna 2020 na vedomie.

V.

21. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1,2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

22. Podľa § 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021.

23. Podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z.z., výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

24. Z dôvodovej správy k zákonu č. 423/2020 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva, ktorý v článku XX novelizoval aj zákon č. 757/2004 Z.z. vyplýva, že zákonodarca vo vyššie citovanom odseku 2 upravil prechod výkonu súdnictva z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd, a teda najvyšší správny súd prebral z najvyššieho súdu všetky „živé“ veci v agende správneho súdnictva, ktoré aj dokončí.

25. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

27. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 6 ods. 2 písm. a/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách.

29. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

30. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP zrušil rozhodnutie Číslo spisu: KaPO 2N 25756/2018, ČRZ: 158987/2018 zo dňa 16. novembra 2018, ktorým žalovaný ako príslušný orgán verejnej správy podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. žalobcovi nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd žiadateľa uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sdo/8/2017 zo dňa 26. apríla 2018.

31. Kasačný súd vychádzajúc z dôvodov kasačnej sťažnosti považoval za potrebné posúdiť správnosť (ale i dostatočnosť a presvedčivosť) záverov krajského súdu o tom, že napadnuté rozhodnutie žalovaného trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci, spočívajúcou v nesprávnom výklade a aplikácii § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z., upravujúceho vylúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu, ktorá je jednou z troch zákonných podmienok, ktorých kumulatívne splnenie je predpokladom vydania pozitívneho rozhodnutia o poskytnutí právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z.

32. Z ustanovenia § 1 zákona č. 327/2005 Z.z. vyplýva jeho účel, a to vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. V takom prípade je viac ako vhodné stanoviť podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy. Jednou z takýchto podmienok je skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.). Samozrejme, nie je úlohou správneho orgánu prejednávať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z.z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva, alebo napr. či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť, napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať i situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach, alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

33. Taktiež je potrebné uviesť, že ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí správny orgán pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, má prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v jeho kompetencii a závisí od okolností konkrétneho prípadu. K otázke posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu Centrom právnej pomoci zaujal názor aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp.zn. II. ÚS 253/2013-24 zo dňa 25.04.2013, v ktorom konštatoval, že „Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany Centra právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z. je pritom len posúdením splnenia jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení toho osobitného právneho predpisu, ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako osoby v materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná. Sťažovateľ mal navyše zachované právo zvoliť si sám právneho zástupcu mimo inštitútu právnej pomoci poskytovanej Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z.z. osobám v materiálnej núdzi.“ Z vyššie uvedeného vyplýva právomoc žalovaného pri analýze splnenia podmienok ustanovených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.

34. V predmetnej veci z rozhodnutia žalovaného vyplynulo, že zrejmu bezúspešnosť žalobcu v spore v zmysle § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. vzhľadom na to, že žalobca nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov. Konkrétne šlo o to, že rozhodnutím o zastavení konania o dovolaní v správnom súdnom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd žiadateľa, keďže dovolanie je v správnom súdnom konaní neprípustné (v konaní o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžo/63/2016 zo dňa 23. februára 2017, vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Sdo/8/2017). Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a zo žiadneho ustanovenia Správneho súdneho poriadku nevyplýva jeho prípustnosť proti rozhodnutiu najvyššieho súdu v správnom súdnom konaní, a teda najvyšší súd nie je v správnom súdnom konaní dovolacím súdom a nemá právomoc ako dovolací súd konať (žalovaný pri rozhodovaní aplikoval znenie Správneho súdneho poriadku účinné ku dňu vydania preskúmaného rozhodnutia žalovaného). Žalovaný práve uvedené považoval za právne relevantnú okolnosť, ktorá odôvodňuje záver o zrejmej bezúspešnosti žalobcu v súdnom preskúmanom konaní, keď podanie dovolania v správnom súdnom konaní vedie bez ďalšieho k zastaveniu konania, t.j. k nemožnosti dosiahnuť úspech v konaní z procesných dôvodov na strane žalobcu.

35. S ohľadom na vyššie uvedené sa kasačný súd s názorom správneho súdu, ktorý zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného z dôvodu, že žalobca žiadal o poskytnutie právnej pomoci nielen v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ale aj o právnu pomoc pri identifikovaní jeho základných práv, ktoré mohli byť porušené označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, nestotožňuje a jeho rozhodnutie považuje za nesprávne. Predovšetkým pokladá za potrebné prisvedčiť správnosti postupu žalovaného, ktorý pokiaľ postupoval tak, že žalobcu, ktorý v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci opomenul poukázať na relevantné skutočnosti, vyzval, aby uviedol, ktoré jeho základné práva a slobody boli porušené, a tiež aby uviedol, v čom konkrétne podľa jeho názoru toto porušenie spočíva, naplnil tak literu aj zmysel § 8 zákona č. 327/2005 Z.z., zakotvujúceho osobitné kritériá na posúdenie zrejmej bezúspešnosti, pričom je zjavné, že sa tým na žalovaného neprenáša právomoc súdu, ale sleduje sa tým efektívnosť poskytovania právnej pomoci. Preto výzva na doplnenie žiadosti zo strany žalovaného nebola neprimeraná ani inak nezákonná.

36. Posudzujúc ďalej nastolenú otázku správnosti záveru krajského súdu o nevyhnutnosti zrušiť preskúmané rozhodnutie žalovaného, pokladá kasačný súd za potrebné dať do pozornosti doterajšiu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorej vyslovil právny záver, podľa ktorého „nieť žiadnych právnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnom procese neprípustné“ (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08).

37. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež vylúčil možnosť, že by zastavením dovolacieho konania z dôvodu neprípustnosti dovolania mohlo dôjsť k odmietnutiu spravodlivosti s poukazom na to, že: „v civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde, oproti tomu je správne súdne rozhodovanie preskúmaním zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už správne súdne rozhodovanie je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarcu nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdne rozhodovanie nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnom procese už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť mätúce, že správne a civilné súdne rozhodovanie sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe“ (IV. ÚS 208/08).

38. Pre úplnosť kasačný súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. februára 2010, číslo II. ÚS 65/2010 k prípustnosti dovolania v správnom súdnom procese. V jeho publikovanom znení Ústavný súd Slovenskej republiky akceptuje výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku neprípustné, ako súladné so základným právom na súdnu ochranu.

39. S poukazom na vyššie uvedené kasačný súd zastáva názor, že žalovaný pri posudzovaní splnenia podmienky vylúčenia zrejmej bezúspešnosti v spore podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z. postupoval v súlade so zákonom č. 327/2005 Z.z., teda žalovaný správne zohľadnil povahu procesného nedostatku na strane žalobcu, resp. v ňom správne vzhliadol zrejmu bezúspešnosť žalobcu v spore.

40. Kasačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku konštatuje, že krajský súd sa síce v odôvodnení svojho rozhodnutia s vyššie uvedenými skutočnosťami vysporiadal, avšak nie je možné prisvedčiť správnosti jeho záverov ohľadom posudzovanej podmienky zrejmej bezúspešnosti žalobcu v spore, pri skúmaní ktorej nezohľadnil, že ide o procesný nedostatok podmienky konania, pre ktorý nemožno dosiahnuť úspech v konaní. Ak teda krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného, ktorým nebol žalobcovi priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci pre nesplnenie podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. a ustálil, že vo veci žalobcu nie je možné konštatovať zrejmu bezúspešnosť, zaťažil svoje rozhodnutie vadou nezákonnosti.

41. Vzhľadom na uvedené, najvyšší správny súd po tom, čo vyhodnotil dôvody obsiahnuté v kasačnej sťažnosti žalovaného za opodstatnené, postupom podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ SSP zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

42. Úlohou správneho súdu v ďalšom konaní bude vo veci opätovne rozhodnúť s tým, že je viazaný právnym názorom kasačného súdu, pričom pri svojom opätovnom rozhodovaní vezme do úvahy aj argumentáciu žalovaného obsiahnutú v podanej kasačnej sťažnosti (§ 469 SSP).

43. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd aj o náhrade trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

44. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.